

Verksamhetsberättelse Föreningen Ordfront 2015

Inledning:

2015 blev ett synnerligen mycket aktivt år för föreningen med de olika enheterna. Mänskliga Rättighetsdagarna lockade större publik än någonsin, Demokratiakademins kansli arbetade på högvarv och publicerade dessutom framgångsrikt två böcker, föreningen och magasinet drev tillsammans och var för sig frågor och opinion kring den alltmer restriktiva asylpolitiken inom EU och Sverige, EU-migranternas rättigheter och kampanjen och arbetet för de politiska fångarna i Ryssland fick både större genomslag och synlighet. Verksamheten och aktiviteterna kunde genomföras bitvis med små medel men stor vilja, och framförallt trots en ansträngande och påfrestande likviditet.

Föreningsstyrelsens arbete

Ekonomi

Styrelsens arbete med att hitta en smidigare organisation för verksamheten fortsatte även under 2015 med målsättningen att enbart ha verksamhet i föreningen. Det betyder bland annat i så fall att delar av föreningens verksamhet ska inkomstbeskattas och momsbeläggas.

Avvecklingen av Ordfront AB och föreningens möjlighet att kompensera lånegivande medlemmar upptog även 2015 en stor del av diskussionerna i styrelsen. Ordfront AB:s styrelse vill avveckla bolaget men föreningsstyrelsen har tidigare konstaterat att endast en konkurs skulle vara möjlig. Att likvidera bolaget skulle innebära kostnader som föreningen, som bolagets ägare, inte har någon möjlighet att bära. Hösten 2014 utförde styrelsen stämmans beslut om att begära in önskemål om ev. kompensation (medlemskap eller viss ekonomisk ersättning) från förlagslånegivarna för att skapa sig en uppfattning om vilka ekonomiska insatser som skulle krävas av föreningen. Uppdraget tog längre tid än beräknat och fortsatte under våren 2015. Flera långivare var svåra att hitta – fortfarande finns flera som inte går att få tag på. Efter en sammanställning av de svar som kommit in kunde styrelsen dock konstatera att föreningen under 2015 inte kunde erbjuda ersättning i form av pengar. Dock ville några medlemmar kompenseras med medlemskap. Dessa långgivares lån har då lösts in av föreningen.

Föreningen drogs även 2015 med likviditetsproblem men verksamheten för året gick ändå resultatmässigt med vinst. De ekonomiska svårigheterna beror främst på att det är svårt att komma ikapp konsekvenserna av tidigare års förluster. Föreningen lyckades dock även minska sin

skuld till förlaget under året. En ny uppgörelse med förlaget innebär att skulden ska vara helt borta 2017.

Föreningen fick under året ett bidrag från svenska institutet för genomförande av en konferens om yttrandefrihet i Ryssland och Ordfront Magasin fick fortsatt stöd från Kulturrådet. Med det nya medlemsregistret är medlemsintäkterna i fas med medlemsantalet. Målsättningen måste dock vara att få in ytterligare projekt- och verksamhetsmedel och att öka medlemsintäkterna.

Övrigt styrelsearbete:

Den nya styrelsen påbörjade sitt arbete i september 2015. Flera nya ledamöter hälsades välkomna och styrelsen förstärktes med fyra suppleanter. På grund av svårigheter att hitta en gemensam tid för styrelseutbildning (Ordfronthistorik och genomgång av de olika enheter, organisationsstruktur och ekonomi) fick denna delas upp och placeras i anslutning till de redan fastställda mötestiderna.

En ledamot valde att hoppa av styrelsearbetet redan under hösten och ersattes av en suppleant. Förutom ekonomi, förlagslån och organisation hanterade styrelsen frågor om Demokratipriset, stadgeändringar, ny utbildning i mänskliga rättigheter mm. Styrelsen beslutade även att ta fram anpassade styrelseinstruktioner för att förtydliga styrelseledamöternas uppdrag.

Styrelsen sammanträdde 5 gånger under 2014. (tre gånger på våren och två på hösten)

Arbetsutskottet sammanträdde mellan och efter styrelsemötena och i övrigt vid behov.

Under året behandlades också flera löpande frågor som personal, värvning, verksamhet, lokalföreningar, stämma, stämmohandlingar mm

Föreningsstyrelse 2014-01-01-2014-06-13

Ordförande:

Anna Wigenmark

Au: Sofia Kjellén, Cilla Gustavsson och Anna Wigenmark

Ledamöter: Cilla Gustavsson, Sofia Kjellén, Hanna Mörck, Klas-Herman Lundgren, Ryan Tebo, Farid Bonakdar, Malin Fryknäs, Annelie Schlaug, Jan-Erik Pettersson och Elena Namli.

Föreningsstyrelse 2015-06-13-2015-12-31

Ordförande:

Anna Wigenmark

Au: Sofia Kjellén, Cilla Gustavsson och Anna Wigenmark

Ledamöter: Sten de Geer, Elena Namli, Ryan Tebo, Sofia Kjellén, Benton Wolgers, Jan-Erik Pettersson, Cilla Gustavsson, Farid Bonakdar, Hanna Mörck, Malin Fryknäs, Nour Saaed, Kadidja Bedoui, Sara Schulman. (Christina Johnsson fram till oktober 2016.)

Föreningen och kansliet

Medlemsadministration

I början av 2015 lämnades hanteringen av medlemsregistret över till en extern aktör, Nätverkstan i Göteborg. Skälet till förändringen berodde på att föreningens eget, gamla medlemsregister, var svårt att uppdatera, sårbart och innehöll buggar som inte gick att rätta till. behövde byggas upp I samband med överlämningen till Nätverkstan i januari 2015 upptäcktes att det fanns ett stort antal medlemmar i registret som inte hade betalat sitt medlemskap på flera år men ändå var registrerade medlemmar och därmed också fick Ordfront Magasin. Nätverkstan skickade på föreningens anmodan ut information om läget till de berörda samt en förfrågan om de ville fortsätta vara medlemmar. Många svarade inte alls och har nu tagits bort. Samtidigt har rutinerna kring autogirohanteringen stramats upp för att undvika liknande brister och förlorade intäkter framöver.

Flytten till nätverkstan och det uppdaterade medlemsregistret innebar att antalet medlemmar sjönk, men samtidigt motsvarar medlemsintäkterna numera antalet betalande medlemmar. En första utvärdering av tjänsten gjordes i slutet av 2015 för att förebygga ett fortsatt medlemstapp.

Föreningen gav inte ut några böcker under året men däremot sattes och trycktes två böcker i Demokratiakademins regi (se mer under Demokratiakademien nedan). En av böckerna var en antologi där flera olika röster beskrev olika dimensioner av demokrati. Boken innehåller även en beskrivning av Demokratiakademins 20-åriga historia och är därmed en viktig del av Ordfronts historia, som ju initierade Demokratiakademien och är dess huvudman.

Minst en gång i månaden har nyhetsbrev skickats ut med nyheter från föreningen,

DemokratiAkademin, Mänskliga Rättighetsdagarna och Ordfront magasin. Nyhetsbrevet har cirka 3 500 prenumeranter, varav de flesta är medlemmar i föreningen. Nyhetsbrevet innehåller allt från information om nya kurser och böcker till medlemserbjudanden från samarbetspartners.

Värkning och synlighet

Behovet av att värva fler medlemmar och synliggöra föreningens verksamhet är fortsatt stort. Samtidigt har de flesta tidigare värkningsinsatser visat sig vara resurskrävande med ett ojämnt resultat. Föreningen har därför valt ökad synlighet och aktivism för att visa vad Ordfront är och därmed locka medlemmar på lång sikt. Under året valde föreningen att ha närvaro och värkning vid festivalen Urkult, Bokmässan i Göteborg och på Mänskliga Rättighetsdagarna i Göteborg. Dessutom anordnades ett antal övriga utåtriktade aktiviteter anordnades dessutom under året där föreningens verksamhet synliggjordes. (se mer nedan)

För att locka nya medlemmar och även erbjuda ett miljövänligt alternativ av medlemstidningen Ordfront Magasin introducerades vid årets slut ett digitalt medlemskap. Föreningen valde också att köpa in Naomi Kleins senaste bok "Det här förändrar allt" och erbjöd den till främst nya medlemmar för ett starkt reducerat pris.

De insatser som gjordes under 2015 innebar visserligen att Ordfronts namn synliggjordes i nya sammanhang, men ytterligare resurser behöver läggas på utveckling av Magasinet samt på rena värkningsinsatser för att öka medlemsantalet.

Kommunikation

Målsättningen med kommunikationen är att öka kännedomen och intresset för föreningen, öka medlemsantalet samt stärka föreningen Ordfronts roll som en viktig röst i samhällsdebatten. En särskild satsning på kommunikation gjordes under året genom att föreningen köpte in en nyhetsförmedlingstjänst från MyNewsDesk samtidigt som Mänskliga Rättighetsdagarna anslöt sig till en liknande tjänst från Cision. Synergieffekter beräknades uppstå som skulle öka synligheten men framförallt kunde föreningen genom MyNewsDesk nå fram till nya läsare och potentiella medlemmar. I linje med satsningen förändrades medlemsadministrationstjänsten och större tyngd lades på kommunikation.

Minst två uppdateringar i veckan görs på Facebook och hemsidan. Regelbundet uppmanades egna vänner att "gilla" sidan, liksom medlemmar i Facebookgruppen, något som tillsammans med ökade aktiviteter gett resultat i ökad synlighet. Antalet följare på Facebook har successivt ökat och var vid årsskiftet närmare 1000. Målet är att dubblera den siffran.

Föreningens verksamhet lyftes fram redaktionellt på två föreningsidor i varje nummer av Ordfront magasin. Artiklar, intervjuer och reportage som rör föreningens verksamhet eller aktuella ämnesområden publicerades. Ordförandekrönikorna lyftes också upp på hemsidan för att ytterligare synliggöras. Föreningen har även medverkat med texterna till Magasinets MR-sida.

Kurser

Föreningen fortsatte under året att anordna de omtyckta skrivarkurserna med Sören Bondeson. Under våren och hösten lades också planerna för en ny kurs i mänskliga rättigheter under 2016 och en tjuvstart skedde i november då en kurs i asylrätt hölls.

Medlemsadministration

Antalet medlemmar vid årsskiftet var enligt nätverkstans register 4610 personer, vilket är ett tapp från tidigare år, osäkert dock hur stort eftersom det gamla registret var bristfälligt. Nätverkstan i Göteborg tar numera emot nya medlemsanmälningar, adressändringar, uppsägning av medlemskap och avisering. Resterande medlemsärenden sköts fortfarande av föreningen.

Utåtriktat arbete och kampanjer

Ryssland

Under 2014 startade föreningen Ordfront en kampanj för de så kallade Bolotnajafångarna, dvs demonstranter som protesterade mot återinstallationen av Putin som president i maj 2012 och som därefter gripits och fängslats misstänkta för bland annat massupplopp och våld mot polisen. Domarna är tydligt politiska och har som avsikt att avskräcka från politisk opposition mot regimen. Amnesty International anser att fångarna är samvetsfångar. Föreningen anordnade två seminarier om Bolotanaja redan i november 2013 på Mänskliga Rättighetsdagarna och på våren 2014 påbörjades kampanjen som innebär att fångarna och deras öden presenteras och följs på hemsidan. I den mån det har varit möjligt har även texter av fångarna publicerats. Svenska och ryska kulturarbetare har gett sitt stöd till kampanjen i olika videor (se Ordfronts Youtubekanal)

Under 2015 gav den välkände ryske sångaren **Machievic sitt stöd till kampanjen och fångarna liksom Greenpeaceaktivisten Dima Litvinov**. Flera möten och samtal anordnades under 2015 om och för Bolotnajafångarna och Ordfront deltog i demonstrationer för frigivning av fångarna. Under våren visades filmen Leviathan, på Biograf Reflexen i Kärrtorp vilken inleddes med ett samtal om situationen i Ryssland med bland andra Rysslandskännaren Stig Fredriksson och den ryske flyktingen Phillip Galtsov. Ordfront lyfte fram situationen i Ryssland även vid Bokmässan i

Göteborg, vid konferensen "Freedom of Expression, Protest and Art in Russia" samt under MR-dagarna i Göteborg (se mer nedan)

Ett särskilt informationsmaterial om Bolotnajafångarna har tagits fram, vilket uppdateras allt eftersom nya gripanden eller frigivningar sker. Texter om och av fångarna publiceras löpande på Ordfronts hemsida och länkas till föreningens Facebooksida. En särskild digital tidslinje har skapats för att intresserade lättare ska kunna följa händelseutvecklingen. På grund av situationen i Ryssland har Ordfront uppmärksammat också andra politiska fångar, bland andra filmskaparen Oleg Sentsov.

Bokmässan 2015

Förutom en monter på Internationella Torget arrangerade Ordfront två programpunkter med Artemij Troitskij, välkänd rysk musikjournalist. Gemensamt för diskussionerna var rysk yttrandefrihet i olika kontexter. Ett av seminarierna modererades av journalisten och Rysslandskännaren Stig Fredriksson, och gästades utöver Troitskij av Lena Jonson från Utrikespolitiska Institutionen. I det andra seminariet, som fokuserade på Bolotnajaprotesterna 2012 och utvecklingen i Ryssland därefter, deltog poeten Eugene Wolynsky tillsammans med Troitskij.

Konferens på temat "Freedom of Expression, Protest and Art in Russia"

I oktober 2015 arrangerade Ordfront konferensen "Freedom of Expression, Protest and Art in Russia". Syftet med konferensen, som finansierades av Svenska Institutet och som var ett samarbetsprojekt med International Youth Human Rights Movement i Voronezh, Ryssland, var att skapa diskussion kring konstnärlig yttrandefrihet i samtidens Ryssland, och hur ryska kulturarbetare påverkas av de inskränkningar av yttrandefriheten som skett under de senaste åren. I konferensen, som hölls på Teater Giljotin i Stockholm deltog *Irina Aksenova*, direktör vid Voronezh Center of Contemporary Art, *Anna Gaskarova*, journalist vid snob.ru, baserad i Moskva och hustru till fängslade Bolotnajafången Alexey Gaskarov, *Elena Gremina*, teaterchef och regissör för Teater Doc i Moskva, *Dmitrij Vilenskij*, konstnär och medlem i "Chto delat?", ett konstnärskollektiv i St. Petersburg, och *Anna Dobrovolskaya*, International Youth Human Rights Movement, Voronezh. Konferensen riktade sig främst till journalister och kulturarbetare i Sverige och är ett projekt som Ordfront planerar att fortsätta åtminstone 2016. Stora delar av konferensen filmades och går att ta del av på Ordfronts Youtubekanal.

Säkra vägar in i EU

Tillsammans med Ordfront Magasin har föreningen genom olika texter och krönikor uppmärksammat det allvarliga problem som EU:s stängda gränser orsakar människor på flykt. Under senvåren 2015 gjordes bland annat en enkätundersökning där svenska EU-parlamentariker fick frågor om flyktingsituationen i Medelhavet, bl.a. om hur de ställde sig till humanitära visum, transportöransvaret och Dublinförordningen. Svaren publicerades i sin helhet på föreningens hemsida, samt i kortare version i ett av vårens nummer av Ordfront magasin. Arbetet för Säkra vägar in i EU ska fortsätta under 2016, bl.a. med en uppföljning av de frågor som ställdes i enkätundersökningen våren 2015, samt de beslut som fattats i frågan sedan dess. Asylrätten uppmärksammas även i den kurs i mänskliga rättigheter som Ordfront planerade under 2015 och som startar våren 2016. Ordfront har valt att främst rikta in sig på EU:s asylpolitik och dess konsekvenser men även nationella åtgärder granskas.

Demokratipriset

Som en följd av att visselblåsaren Edward Snowden tilldelades Ordfront Demokratipris i november 2014, erbjöd Ordfront en gratiskurs riktad till främst journalister om att kommunicera säkert på nätet. Erica Celia Lygdman undervisade.

Under Mänskliga Rättighetsdagarna i Göteborg delades Ordfronts Demokratipris för 2015 ut, som denna gång gick till människorättsorganisationen Läkare i världen. Läkare i världen arbetar för allas rätt till vård. Ordfront ville i synnerhet uppmärksamma Läkare i världens arbete för EU-migranter. Priset överlämnade priset till Eliot Wieslander, biträdande generalsekreterare för Läkare i världen, som berättade om personliga möten med EU-migranter som många gånger hamnar helt utanför det svenska välfärdssystemet och nekas rätt till vård. Juryns motivering till priset återfinns på Ordfronts hemsida.

Ordfronts seminarier på MR-dagarna

Förutom ett seminarium kopplat till Demokratipriset anordnade Ordfront flera samtal på Mänskliga Rättighetsdagarna 2015, dels på egen hand, dels tillsammans med MR-dagarna. Temat för dagarna var Tillsammans mot rasism (se mer om hela eventet nedan). Föreningen bjöd in **Tara Thompson från gräsrotsorganisationen Hands Up United, St Louis, som berättade om** den utbredda rasismen och polisvåldet i dagens USA men också om det växande motståndet inom rörelsen Black Lives Matter. Elaine Scarry, professor och författare från USA, talade på temat "*Choosing Between Democracy and Doom*". Scarry **berättade om den** omöjliga samexistensen av kärnvapen och demokrati, eftersom kärnvapenindustrin ger ett fåtal personer enormt stor makt.

”Ultranationalism, demokratins undergång i vår tid” hette det seminarium som Ordfront anordnade där Henrik Arnstad berättade om hur ultranationalistiska partiers framgångar hotar demokratin. Under seminariet *”Kan alla vara anti-rasister?”* samtalade Ordfronts ordförande Anna Wigenmark med debattören och regissören Stina Oscarson, demokratiagenten Barakat Ghebrehawariat och forskaren Tobias Hübinette om huruvida alla kan kalla sig antirasister, vad begreppet antirasist egentligen innebär och hur icke-rasifierade kan agera antirasistiskt och undvika att omedvetet upprätthålla rasistiska strukturer i samhället. Ordfront ordnade även ett par miniseminarer, bland annat ett med Tara Thompson och ytterligare ett med Abdi-Noor Mohammed, kulturarkeolog vid Linnéuniversitetet i Växjö som berättade om sin forskning *”Cultural Heritage of manifestation för de politiska fångarna i Ryssland hölls*. Ordfront syntes dessutom i seminarier om EU-migranter *Somalis in Sweden”*. Abdinoor höll också föredrag i Ordfronts monter där även en rättigheter, demokratiska utmaningar och, som värd för MR-dagarna, även vid konferensens invigning.

Ordfront Magasin

Utgivning

Under 2015 utkom magasinet med 6 nummer à 52 sidor.

Ungefär vartannat nummer innehåller fler artiklar på ett tema, de andra har istället en huvudartikel.

En stående kulturavdelning har kritik, kommentarer och reportage/essä. I två av tre tidningar publiceras utdrag ur en kommande/aktuell bok.

Varje nummer innehåller en avdelning med nyheter från mänskliga rättighetsfären. Varje nummer innehåller *”Föreningssidor”* där Föreningen Ordfront står för innehållet.

Årets sista nummer var som vanligt ett specialnummer om böcker och litteratur – Ordfronts litterära magasin, OLM.

Redaktionen och eventuella praktikanter står för en del av texterna i magasinet, övrigt köps in av frilansare. På nätet representeras tidningen av *”omlinemagasin”* där utvalt material ur papperstidningen publiceras, men också näteget material.

Utgivningen i komprimerad detalj:

Nummer 1: Stor intervju med Roland Paulsen om vår tids ”tomma arbeten” samt vad arbetsplikten gör med människors moral. Reportage från Bhopal i Indien, för 30 år efter historiens största industrikatastrof. Essä om Ungerns gång till auktoritärt styre. Stort klimatbokssvep på kulturen. Skribenter bl a: Tahar Ben Jelloun; György Peteri; Pär Fredborn Larsson; Jan Rydberg.

Nummer 2: Om mode, kultursfärens svarta får, med Michaela Larsson och Annina Rabe. ”Robotrevolutionen” om den pågående automatiseringen och datorkraftsexplosionen och deras följder. Om storfotbollens murkna finanser; studentrevolterna i Holland och USA; Barnkonventionen. Skribenter bl a: Emma Engdahl; Christian Abrahamsson; Daniel Berg; Anna Lundberg.

Nummer 3: Reportage från det nyliberala och korrupta Rumänien; intervju med människorättsaktivister från Haiti; essä om PR, vår tids propaganda; artikel med förslag på klimatanpassade samhällsreformer. Novell av Dorte Nors. Skribenter bl a: Lars Björk; Sonia Hedstrand; Christer Sanne; Michaela Larsson.

Nummer 4: Om tillståndet för flyktingar i det fattiga Aten; utdrag av Samar Yazbeks reportagebok från Syrien; Det ekonomiskt polariserade Sverige, samt essä om bröst. Skribenter bl a: Torbjörn Elensky; Anna Ringberg; Po Tidholm; Samar Yazbek.

Nummer 5: Tema: Flyktingarnas kris. Reportage från det kämpande Kurdistan; reportage om den svenska frivilliga flyktingmottagningen; intervju med brittiska vänsterstjärnskottet Owen Jones (och inledning på vår pågående serie intervjuer med viktiga samtida radikala tänkare); översiktsartikel om de högerradikala partierna i Norden. Skribenter bl a: Joakim Medin; Jan-Erik Pettersson; Anna-Lena Lodenius; Kenneth Seremet; Maria Widehed.

Nummer 6, OLM: Tema – Religion i liv och litteratur. Svenskarnas kristna sekularitet – intervju med David Thurfjell; Kärnvapnen som hot mot både planet och demokrati – intervju med Elaine Scarry; Om kärleken i Tinder-eran; Utdrag ur Karen Armstrongs kommande bok ”Med Gud på vår sida”. Skribenter bl a: Sarah Delshad; Anna Ringberg; Mattias Kauttmann; Maria Küchen.

Utåtriktade aktiviteter:

Tillsammans med föreningen och Mänskliga Rättighetsdagarna var Ordfront Magasin närvarande på Bokmässan i Göteborg och värvade där prenumeranter/medlemmar bl a med hjälp av ett samarbetserbjudande med Arbetaren, som löpte oktober och november. Magasinet var också med i föreningens monter på årets MR-dagar (i Göteborg).

Digital närvaro:

Nya nummer annonseras på vår facebook-grupp med över 2000 intresserade. På omlinemagasin publiceras löpande äldre artiklar samt smakprov ur aktuellt nummer. Föreningen har även ett Twitterkonto kopplat till dessa sidor.

Medlemskapet sjönk under året till kring 4600 personer vilket också innebar att upplagan av Ordfront Magasin minskar.

Detaljister, främst Pressbyrån säljer magasinet via distributören Interpress, samt Nätverkstan i mindre utsträckning. Magasinet säljer 200-400 ex av varje nummer i detaljhandeln. Ytterligare försäljning sker via kansliet och Nätverkstan, men marginellt. OM säljs också som digital version genom appen/digitala plattformen Qiozk, en försäljning som dock inte uppgår till mer än cirka 20 ex/år. Samarbete med annonsören/tidningssamlade sajten Tidningskungen, som tar provision på försålda prenumerationer, gav uppskattningsvis cirka 50 extra sålda sådana. Bidrag och annonser Ordfront Magasin fick under 2015 175 000 kronor i tidskriftsstöd av Statens Kulturråd, oförändrat från föregående år. Annonsintäkterna hamnade något under budget, inte minst pga färre annonser sålda i till OLM. Under året såldes två bilagor in som följde med magasinet: företaget Bisnode sköter bilagebokning och försäljning mot en mindre provision.

Det behov av förändring och förnyelse som föreningen dras med i stort är en minst lika stor utmaning för Ordfront Magasin. Vid budgetuppföljning under hösten 2015 påbörjades därför ett arbete med att försöka vända trenden.

Mänskliga Rättighetsdagarna

2015 års Mänskliga Rättighetsdagar hölls i Göteborg 8-10 november. Söndagen den 8 november var programmet helt kostnadsfritt och hölls på Världskulturmuseet, medan det ordinarie programmet den 9-10 november anordnades på Svenska Mässan. Temat för 2015 gick under rubriken *Tillsammans mot rasism – Agera för allas lika värde globalt och lokalt*, och syftade till att granska rasismen och den strukturella diskrimineringen, både i Sverige och globalt, samt diskutera idéer och metoder för hur mänskliga rättigheter kan användas som verktyg för att motverka detta. Ett eget undertema döpt till Ny agenda för global utveckling lades också till för att rama in seminarier om internationellt bistånd och global utveckling.

Under Mänskliga Rättighetsdagarna 2015 anordnades 112 längre programpunkter om 60 till 90 minuter med allt från workshops och paneldebatter till filmvisningar och teater. 22 av dessa anordnades under den helt kostnadsfria dagen på Världskulturmuseet. I den kostnadsfria delen av

programmet fanns 84 utställare representerade på vårt utställartorg och 78 kortare seminarier att tillgå för de som inte köpt biljett. Totalt medverkade 165 organisationer, myndigheter och företag med program och utställningar. Bland talare under MR-dagarna 2015 fanns t.ex. Navi Pillay, f.d. högkommissarie för mänskliga rättigheter i FN, Alice Bah Kuhnke, demokrati och kulturminister, Mona Sahlin, nationell samordnare mot våldsbejakande extremism, Thomas Hammarberg, ordförande analysgruppen för Global samverkan under framtidsministern och Tara Thompson, chef för Hands Up United och amerikansk människorättsaktivist.

Deltagarmässigt så löste 2980 personer biljett till MR-dagarnas program vilket är betydligt fler än tidigare år och även genererade högre biljettintäkter jämfört med tidigare år. De som enbart besökte gratisdelarna beräknades till ca 1000 under de ordinarie dagarna och ca 500 under den helt kostnadsfria konferensdagen på Världskulturmuseet.

Marknadsföring, information och kommunikation

Marknadsföringsinsatser under 2015 har skett i olika former och riktats mot olika målgrupper. Insatser riktade till den breda allmänheten har gjorts i form av annonsering i dagspress och i kollektivtrafik, via hemsidan och sociala medier samt med ett par förevenemang i samarbete med en lokal klubb i Göteborg. Insatser riktade exempelvis till myndigheter och tjänstemän har gjorts främst via specifika informationsutskick tillsammans med årets program, ofta i samarbete med olika samarbetspartners. MR-dagarnas programtidning var den största marknadsföringsinsatsen som gjordes av programinnehållet. Programtidningen trycktes i 20 000 ex och distribuerades till de målgrupper som bedömdes särskilt intresserade av seminarieprogrammet.

MR-dagarnas hemsida har under året utvecklats och har haft över 30 000 besök under 2015. MR-dagarna har i år även haft en mycket stor närvaro på sociala medier såsom Facebook, Twitter och Instagram. MR-dagarnas Facebooksida gillas av 5 000 och följarna på Twitter är nästan 2 000.. Under själva konferensdagarna trendade även hashtaggen #MRdagarna nationellt med en 4:e plats den 9 november och 15:e plats den 10 november. Cirka 3000 prenumeranter fick ett nyhetsbrev varannan månad.

Årets tema blev, till viss del som förväntat, omdiskuterat i media, bl.a. på DN:s ledarsida. Denna uppmärksamhet skedde framförallt innan konferensen ägde rum. Under själva konferensen var 73 pressackrediterade journalister på plats. Genomslaget var bra och artiklar kring MR-dagarna publicerades i bl.a. GöteborgsPosten, OmVärlden, ETC, Feministiskt perspektiv.

Konkreta målsättningar Mänskliga Rättighetsdagarna 2015

I stort sett samtliga konkreta, mätbara, målsättningar som ställdes upp inför MR-dagarna 2015 uppnåddes med råge. 165 organisationer, myndigheter och företag medverkade som utställare och/eller programarrangörer under MR-dagarna 2015. 2015 års program innehöll 112 programpunkter och 78 miniseminarier. Under flera paralleller fanns dessutom ofta fler än ett engelskt och/eller teckenspråkstolkat seminariealternativ. De sju seminarier som filmades 2015 har sammanlagt haft 665 visningar innan utgången av 2015, målsättningen var 4000 visningar. En anledning till att målet ej nåddes kan vara var att seminarierna inte streamades direkt utan enbart gjordes tillgängliga efter konferensen. Årets konferens filmades inte heller av SVT Forum eller UR, vilket ibland tidigare varit fallet. 2015 års program innehöll 18 programpunkter som var kulturinslag eller hybrider där kulturinslag ingick. Programmet innehöll teaterföreställningar och filmvisningar såväl som musikinslag. 21 kompetenshöjande seminarier/workshops riktade till specifika målgrupper som t.ex. lärare, socialtjänst och andra kommunanställda genomfördes som en del i programmet. 2980 personer med biljett och ca 1500 gratisbesökare och tog del av programmet.

Som planerat var utställartorget och miniseminarier gratis för besökare att ta del av. Dessutom gavs ett antal små organisationer möjlighet att delta på utställartorget/miniseminarier kostnadsfritt.

Ambitioner och utmaningar 2015

Då MR-dagarna sedan 2008 haft ambitionen att förankra MR-dagarna lokalt och regionalt tillsattes en lokal projektkoordinator och en regional arrangörsgrupp i Göteborg. Ambitionen var att i så stor mån som möjligt anpassa MR-dagarna efter lokala och regionala behov och önsknings. I linje med detta hölls också två stormöten under våren 2015 där en bred inbjudan gick ut till Göteborgs lokala civilsamhälle. Vidare så etablerades ett samarbete med den lokala klubben Måndagsfolk/Den stora måndagen. Detta resulterade i fem stycken seminarium om olika frågor kopplat till mänskliga rättigheter med tillhörande konsert under året där MR-dagarna stod som medarrangör.

Arbetet med att försöka bredda utbudet under MR-dagarna med andra typer av programpunkter än klassiska seminarier fortsatte under 2015. Som tidigare år genomfördes ett stort antal kulturakter i form av musik, teater och filmvisningar men det är alltjämt en budgetmässig och logistisk utmaning. Vidare uppmuntras organisationer som ansöker om att anordna program att en mångfald av olika seminarieupplägg välkomnas, t.ex. är workshops och mer deltagande former väldigt efterfrågat. En utmaning här är dock att kansliet omöjligt kan – eller ska - kontrollera programarrangörers planering av sina programpunkter i detalj. Att utveckla möjligheten till

nätverkande under MR-dagarna är också en utmaning. Utställartorget under 2015 var bra ur denna synpunkt jämfört med den betydligt mindre, och uppdelade, ytan som fanns när konferensen anordnades i Umeå 2014. MR-dagarna gav också en grupp studenter från en KY-utbildning i projektledning i Göteborg uppdraget att skapa en mötesplats med olika aktiviteter under konferensen. Andra insatser som genomfördes var att anordna mingel för representanter från kommuner som tidigare varit eller önskar vara värdstad för MR-dagarna, samt att lägga till ett socialt nätverk kopplat till biljettbokning vilket innebar att besökare kunde se vilka andra personer som skulle vara på plats under konferensen, boka möten och anmäla sitt intresse om att nätverka kring specifika frågor.

MR-dagarna har under 2015 fortsatt arbetat med att göra konferensen ännu mera tillgänglig för allmänheten och att nå ut bredare än till ”de redan frälsta” genom att anordna en helt kostnadsfri konferensdag. Denna dag lockade totalt ca 500 besökare och programmet innehöll nitton seminarier, fem musikframträdanden, en fotoutställning m.m. Besökssiffran var lägre än tidigare års kostnadsfria konferensdagar och bidragande orsaker till detta var att denna anordnades i en annan anläggning än huvudkonferensen samt hade ett mindre antal programpunkter än tidigare år.

Ambitionen att nå ut bredare och involvera fler i MR-dagarna innebär en ständig utmaning för arbetet med kommunikation och marknadsföring. Inför 2015 års MR-dagar satsades det extra på en förbättring av kommunikationen kring årets tema vilket bl.a. innebar att i tidigt skede specifikt bjuda in organisationer med kompetens inom antirasistiskt arbete i en rådgivande roll kring hur temat skulle utformas, kommuniceras och innehålla. Vidare utvecklades en mer användarvänlig och informativ programsida online med ett tydligt schema och ett socialt nätverk kopplat till ens biljett. En tredje insats som gjordes under året var att marknadsföringen utåt via pressmeddelanden fokuserades via tjänsten Cision med större spridning som resultat.

Ett viktigt arbete som gjordes under 2015 var framtagandet av en säkerhets- och krisplan för MR-dagarna. Att kunna erbjuda deltagare, arrangörer och talare en trygg miljö under MR-dagarna är av stor vikt. Tidigare har kansliet förlitat sig på säkerhetsansvarig för konferensanläggningar samt polis på den aktuella orten kring dessa frågor, men har tagit ett steg till i detta arbete genom formulerandet av en egen säkerhets- och krisplan.

DemokratiAkademin

Demokratiakademin startades 1993 på initiativ av, och efter beslut av Ordfronts styrelse. Det är ett nätverk med ca 35 organisationer som arbetar med ut- och folkbildning och som samverkar för att skapa en ökad respekt för, och kunskap om, demokrati och mänskliga rättigheter.

Ordfront är huvudman och här finns också kansliet.

Nätverket

Under våren genomfördes en nätverksträff på Mångkulturellt Centrum i Fittja då, förutom de närvarande verksamheternas utmaningar och framgångar, utvecklings- och samverkansmöjligheter för nätverket lyftes, samt diskuterade hur kansliet kan bli ett ytterligare stöd för de samverkande. Under året har kansliet arbetat aktivt med att stärka samverkan inom nätverket, bland annat via tätare kontakter med hjälp av nyhetsbrev och annan kommunikation, genom att synliggöra och samverka med nätverket i vår monter på Skolforum, Ung Fritid och på MR-dagarna, och genom att mera aktivt sprida medlemmarnas aktiviteter och förfrågningar.

Nätverket bestod under 2015 av ABF/ABF Stockholm/ABF Dala Finnmark/Boo Folkets hus/DiaDem/Diakonia/Emerga/EQO- Equal Opportunities AB/Farsta Stadsdelsförvaltning Fritiden/Fritidsforum/Fonden för mänskliga rättigheter/Föreningen Ordfront/Föreningen Peace&Love/Hyresgästföreningen Region Mitt/Härryda kommun/Hökarängsskolan-Stockholms stad/Ingesunds folkhögskola/Jakobsbergs folkhögskola/Kristinehamns folkhögskola/Kristinehamns kommun/Kreativitet/Kvickentorpsskolan- Stockholms stad/Kyrkeruds folkhögskola/Ljungkile folkhögskola/Mångkulturellt centrum/Riksförbundet Hem och skola/RUM- Riksförbundet Unga Musikanter/Rädda Barnen/SFHL- Svenska folkhögskolans lärarförbund/Skeppsholmens folkhögskola/SMoK- Sveriges Musik och kulturskoleråd/Storytelling & demokratiutveckling/Teologiska högskolan.

Metod och material

För att skapa verklig demokrati, finns det inga färdiga recept. DemokratiAkademin arbetar med att utveckla och sprida metoder för att föra demokrati och mänskliga rättigheter från teori till praktik. DemokratiAkademin metodutveckling och kunskapsbyggande pågår hela tiden tillsammans med de skolor, organisationer, folkhögskolor, studieförbund och kommuner som är medlemmar i nätverket.

Under 2015 års Vestlunddagar, där Demokratiakademin var en av medarrangörerna, lanserades vår bok "Att samtala fram en ny värld"(redaktör Leif Ericsson) om DemokratiAkademin 20-

åriga historia och perspektiv på demokrati och mänskliga rättigheter från ledande personer inom demokrati och folkbildning i Sverige. Boken har även spritts genom nätverket, presenterats på nätverksträffen 7 maj, och varit tema för ett mini seminarium på MR-dagarna.

Under våren släpptes också det nya metodmaterialet ”Handbok för klassråd”(redaktör Ebba Lovisa Andersson, författare Sara Falkstad & Sofia Zackrisson. Metodboken baseras bland annat på erfarenheter från projektet Respect your rights, vilket finansierades av MUCF. Handboken utvecklades i samverkan med Kristinehamns kommuns skolor och Farstas högstadieskolor. Kristinehamns kommun, Farsta stadsdel- Stockholm Stad och Örnsköldsviks kommun har köpt in stora uppsättningar till sin personal i grundskola och gymnasium.

Den internationella hemsidan www.democracy.se är under utveckling. Materialet har under året översatts till tigrinja. Denna sida måste få en bättre finansiering för att kunna underhållas överleva framöver. Den används flitigt internationellt och är ett fantastiskt verktyg i demokratiutveckling.

Fokusområden för samarbeten och projekt

Under året har Demokratiakademins fokusfrågor varit barn och ungas inflytande, skoldemokrati och lokal demokratiutveckling. Dessa områden genomsyrar de samarbeten och utbildningar som prioriterats under året. Ett annat fokus för kansliet har också varit att slutföra och utvärdera de långsiktiga projekt som de varit delaktiga i samt att hitta nya långsiktiga samarbeten. Kansliet har också lagt ner mycket energi på att stärka och utveckla nätverket, samt på marknadsföring och spridning av böckerna, ”Att samtala fram en ny värld” och ”Handbok för klassråd”.

Långsiktiga samverkansprojekt

Långsiktiga samverkansprojekt är när DemokratiAkademien samverkar med andra i projekt eller kring verksamhetsutveckling under en period som sträcker sig längre än över ett år.

DemokratiAkademins kansli har under 2013–2015 samverkat i ett treåriga projekt genomfört av Fritidsforum med stöd av Allmänna Arvsfonden. Målgruppen för projektet är unga med intellektuella begåvningsnedsättningar samt de med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Åtta kommuner har deltagit. Under våren 2015 var personal från kansliet stöd till Folkhälsoenheten i Kristinehamns kommun. Uppdraget innefattade att utveckla nya metoder för ungdomsinflytande och att sammanställa en handbok för implementering av kommunens nya barn- och ungdomsplan.

Sedan 2007 har DemokratiAkademien jobbat med Farstas kommunala högstadieskolor för att samverka och utveckla skolans demokratiuppdrag och i synnerhet elevinflytandet. I augusti genomförde kansliet tre halvdagskonferenser om Klassrådshandboken för samtliga lärare i mellanstadie- och högstadieskolorna.

Under året har Kulturskolerådets allmänna arvsfondsprojekt »Om vi fick bestämma«, där DemokratiAkademins kansli varit delaktiga under projektets tre år, avslutats. Projektets syfte var att stärka barn och ungas inflytande i musik- och kulturskolan. 22 kommuner ingick i projektet och DemokratiAkademins personal har utbildat dem alla i Barnkonventionen, metoder för att öka barns inflytande och i att använda ett barnrättsperspektiv. Kansliets personal har också varit utbildare och processledare i en nationell chefsutbildning inom projektet, samt arbetat fram ett metodmaterial som ska stötta kulturskolor i arbetet med att stärka elevernas inflytande

DemokratiAkademien har under året medverkat i planering och genomförande av Miljöpartiets utbildningsprogram för kommun- och landstings/regionpolitiker ”Grattis, du är förtroendevald!”. Utbildningsprogrammet har pågått sedan 2014 och utbildare vid kansliet har varit delaktiga i processen sedan april 2014. Utbildningsprogrammet handlar om rollen som politiskt förtroendevald, det politiska hantverket och former för erfarenhetsutbyte och interndemokrati. I utbildningen ingår 700 kommun- och landstings/regionpolitiker från 20 av Miljöpartiets distrikt. DemokratiAkademins främsta roll i programmet var att ta fram former och metoder för utbildningsdagarna, samordna kontakterna med de medverkande organisationerna bakom programmet i löpande planering och utvärdering, samt att genomföra utbildningsdagar. Totalt genomfördes 120 regionala utbildningsträffar under utbildningsprogrammet.

DemokratiAkademins utbildare medverkade på Peace and Lovefestivalen i Borlänge med två seminarier. Ett tillsammans med demokratiutredningen om läget för demokratin i Sverige. Det andra seminariet var en workshop om att gå från ett problem till lösning i ”världsförbättrande”. Under 2014-2015 har kansliet dessutom samverkat med Action Square och genomfört workshops om aktivt medborgarskap tillsammans på några orter runt om i Sverige.

Kansliet genomförde en kurs för lärare om folkhögskolans demokratiuppdrag under SFHL:s utbildningsvecka 16-18 mars. Den 23 oktober genomfördes en dag på den rådgivande förbundskonferensen med syfte att utveckla nya former för inflytande och delaktighet till 2016 års ombudsmöte.

Korta samverkansprojekt

Korta samverkansprojekt är när DemokratiAkademins samverkar med andra i utbildningsinsatser eller kring verksamhetsutveckling under enstaka tillfällen eller som sträcker sig över korta tidsperioder. Demokratiakademins personal har under året arbetet i följande projekt:

En utbildningsdag för Learning by doing-projektets deltagare i att driva och lyckas med projekt genom demokratiskt arbetssätt. "Hur vi ser på demokrati, ABF Stockholm." De föreningar som deltog fick ett gemensamt språk, vägledning och konkreta analysverktyg för att kunna fatta verkligt demokratiska beslut. Workshopen bygger på Robert A. Dahls generella teori om den demokratiska processen som han presenterar i sin bok *Demokratin och dess antagonister* (Ordfront 1999). Utbildningsdag om barnrättsperspektiv för anställda inom Nordmarkens pastorat. Föreläsning om barnkonventionen och normkritik i samarbete med Rädda barnen och Arvidsjaur församling. Utbildning i demokrati inom arvsfondsprojektet om barndemokrati Utopia, Umeå. Processledning och genomförande av dag med ungdomsdialog ihop med unga och politiker i Haninge kommun. En uppföljningsdag för personal på högstudier och gymnasier om skoldemokrati i region Gävleborg. En fortbildning för fritidsledare i Norrköping och Linköping med fokus på ungas inflytande och demokratiskt ledarskap. En utbildningsdag om ungas inflytande och barnkonventionen för tjänstepersoner i Halmstads kommuns kulturförvaltning. En utbildning i demokrati och mänskliga rättigheter för tjänstepersoner i Falköpings kommun. En utbildningsdag med tema barnrättsperspektiv och metoder för ungas inflytande för personal i Örgryte-Härlanda stadsdel. DemokratiAkademins kansli är sedan flera år en del i regionens ledarskapsutbildning för aktiva i lokal hyresgästföreningar. 2015 genomfördes en heldag under ledarskapsutbildningen i Västerås den 5 september.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun. Kansliet genomförde ett seminarium om Att lyckas med att mäta skolans demokratiuppdrag. VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. En utbildningsdag med fokus på barnrättsperspektiv och barn- och ungas inflytande hölls för personal på kultur- och fritidsförvaltningen i Västra Frölunda. Vid en regional konferens för Västerbottens kulturskolor höll demokratiakademins personal en föreläsning med fokus på barnrättsperspektivet och metoder för ungas inflytande för personal.

Större uppdrag

Större uppdrag är när DemokratiAkademins samverkar med andra i utbildningsinsatser eller kring

verksamhetsutveckling under flera tillfällen under ett år där insatserna är stora i termer av tidsåtgång och omfattning.

DemokratiAkademin har samverkat ihop med Örnsköldsviks kommun sedan början av 2015 med att stärka deras arbete för barn och ungas inflytande. Flera kompetensutvecklingsinsatser för rektorer, lärare och annan personal som jobbar med barn- och unga har gjorts. Fokus har varit att jobba systematiskt med inflytande, barnrättsperspektiv och samverka med varandra. Under augusti genomfördes kommunens stora satsning ”På riktigt!”, en demokratikonferens för kommunens alla högstadieelever på Fjällräven Arena. Under själva konferensen fanns Demokratiakademins utbildare på plats och höll föreläsningar, workshops och agareade konferencier. Totalt närvarade 1800 personer.

Under våren 2015 hade DemokratiAkademins kansli i uppdrag att producera en film för 2014 års Demokratiutredning. Filmen bygger på intervjuer av unga om deras syn på demokrati och forskares slutsatser om unga och demokrati utifrån utredningens regeringsuppdrag. Filmen finns på DemokratiAkademins hemsida. Hösten 2015 genomförde kansliet, på uppdrag av Nämnden för statligt stöd till Sveriges trossamfund, SST, ett ledarskapsprogram med fokus på demokrati och mänskliga rättigheter för unga aktiva inom trossamfundet i Sverige.

Under hösten genomförde kansliet uppdrag med Rinkeby- Kista stadsdelsförvaltning. Med sökta medel från Rinkeby - Kista Stadsdelsnämnd stöttades förvaltningen i dess uppdrag att stärka och utveckla demokratin för unga och kvinnor i stadsdelen.

Konferenser och möten

Kansliet har under året medverkat, samarrangerat eller närvarat vid ytterligare konferenser:

Vestlunddagarna på Tollare folkhögskola, Våldsbejakande extremism Karlstad, Hur mår den lokala demokratin, Kristianstad, Stockholm Folk Festival, Hässelby, Alltid online?, Stockholm, Ung FriTid 20-21 oktober, Stockholm och Skolforum, Stockholm

På Skolforum utbyter tusentals lärare och skolledare erfarenheter och tar del av det senaste inom forskning, läromedel och pedagogik. Över 200 programpunkter och över 100 utställare deltar.

DemokratiAkademin genomförde tre seminarier: ”Klassrådet – skoldemokratins gräsrotsnivå”, ”Att lyckas med demokratiuppdraget” (riktat till skolledare) samt ” Ett barnrättsperspektiv i skolan”. Demokratiakademin hade även en monter på plats på mässan.

Mänskliga Rättighetsdagarna

Demokratiakademin är en av huvudarrangörerna till MR-dagarna och sitter även representerad i arrangörsgruppen. Under MR-dagarna fanns Demokratiakademin närvarande med en monter och

anordnade två seminarier och två miniseminarier. Seminariet *Skolan som antirasistisk arena* behandlade skolans roll i att motverka rasism och främlingsfientlighet. Medverkande: Hugo Wester, Skolverket, Christer Mattsson, föreståndare på Segerstedtsinstitutet och Sara Duarte, Ungdom mot rasism. Sofia Zackrisson modererade. Seminariet *Vad händer med demokratin i Sverige?* Berättade om 2014 års demokratiutredning och diskuterade frågor kring ungas deltagande i demokratin och vilka utmaningar den står inför. Medverkande: demokrati- och kulturminister Alice Bah Kuhnke, Daniel Lindvall, samordnare 2014 års Demokratiutredning, Rebecka Prentell ordförande LSU, Nazem Tahvilzadeh fil dr i offentlig förvaltning och forskar om demokrati, offentliga organisationer och politisk deltagande med fokus på urbana studier. Bojan Brstina jurist vid för Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige SIOS. Anette Pettersson var moderator.

Ett dubbelt miniseminarium utgick från vår jubileumsbok, Att samtala fram en ny värld och gav historiska perspektiv och framtida utmaningar när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Medverkande: Elisabet Abiri, Emerga, Christina Johnsson, doktor i mänskliga rättigheter, Anna-Lena Lodenius, författare och journalist, Brian Palmer, antropolog och religionsvetare, Anette Pettersson, chef DemokratiAkademin, Soraya Post, Kommissionen mot antiziganism och EU-parlamentet (FI), Anna Wigenmark, Ordförande Föreningen Ordfront, Thomas Hammarberg Kommissionen mot antiziganism, Sofia Zackrisson verksamhetsutvecklare DemokratiAkademin. Ytterligare ett miniseminarium handlade om *Klassrådet-skoldemokratin gräsrotsnivå*, där Sofia Zackrisson gav råd om hur klassråd är ett sätt att utveckla skoldemokratin.

Medarbetare hos föreningen Ordfront under 2015.

Johan Berggren, Marianne Steinsaphir, Fanny Hökby (vik) Pernilla Dure(vik), Elisabeth Tingdahl, Annika Hallman, Caroline Matsson, Malin Slätis, Jenny Jonstoj(projektanställd), Micael Wennbom(vik), Lisa Ohlsson(temp), Elisabeth Tziampasis-Johansson(temp), Anette Pettersson, Sara Falkstad Byrne, Sofia Zackrisson, Linus Wellander (vik) Leif Ericsson, Josefin Emitslöf, Eugene Wolynsky och Anna Wigenmark.

Praktikanter: Julia Willgård, Elin Bernersson, Camilla Wedenstam, Jenny Stjernström, Sandra Jakobsson och Sara Varghaei.

För mer information:

www.ordfront.se

www.mrdagarna.se

www.omlinemagasin.se

www.demokratikademin.se

www.democracy.se